

Candida Albicans

Een energetische tijdbom?

Een nieuw ziektebeeld neemt explosief toe; ervaringen en inzichten uit de praktijk

PAUL KLEIN BRETELER / BERTIEN VAN WOELDEREN

Candida Albicans, ook wel *candidiasis* genoemd, is nu even onbekend als AIDS in het begin van de jaren tachtig was. Gelukkig is het te genezen. In medische kringen valt op dat *candidiasis* steeds vaker voorkomt en dat zij, zonder behandeling, ernstiger gevolgen kan hebben dan lang aangenomen werd.

Wat is *Candida Albicans*? Wat zijn de energetische en psychologische achtergronden en welke lering kan uit het ziektebeeld worden getrokken? Twee samenwerkende therapeuten aan het woord.

In de jaren dat wij werkzaam zijn in onze praktijk, zijn wij steeds vaker geconfronteerd met patiënten die geïnfecteerd zijn met *Candida albicans*.

Tot voor kort waren infecties met de schimmel *Candida albicans* uitsluitend bekend als plaatselijk optredende aandoeningen die konden leiden tot verhoogde vaginale afscheiding, spruw in de mond en bijvoorbeeld zwemmerseczeem tussen de tenen. De laatste jaren is het inzicht gegroeid, dat deze symptomen uitingsvormen van een veel fundamenteeler probleem zijn waarbij de schimmel zich via het bloed door het hele lichaam kan verspreiden. Een stroom van publicaties is het gevolg geweest, waarbij de aandacht vooral gericht is op de lichamelijke oorzaken en gevolgen van de infecties.

Wat is *Candida Albicans*? Van de ongeveer 100 000 beschreven schimmelsoorten in de natuur zijn uit een oogpunt van gezondheid de *Candida*-soorten van direct belang voor de

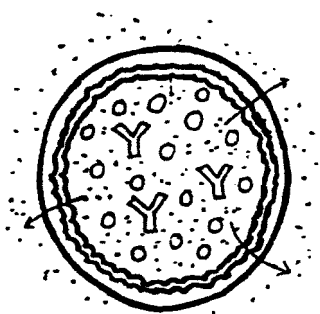
mens omdat ze in het menselijk lichaam voorkomen. Vooral de soort *Candida albicans* blijkt in vele gevallen verantwoordelijk voor schimmelinfecties. *Candida albicans* wordt in kleine hoeveelheden algemeen bij de mens aangetroffen in het maagdarmkanaal, in het mond-neusgebied, op de huid en ook in de vagina van de vrouw. Zij heeft een goedaardige en een kwaadaardige verschijningsvorm.

Bij mensen met een gezonde darmflora, intacte darmslijmvliezen en een gezond afweersysteem komt *Candida* overwegend in de onschuldige gistvorm voor. De in het maagdarmkanaal aanwezige bacteriën voorkomen dat *Candida* zich omvormt tot een schimmel en gaat woekeren. Bovendien zorgt het afweersysteem ervoor dat eventuele schimmels die de bloedbaan bereiken, worden opgeruimd.

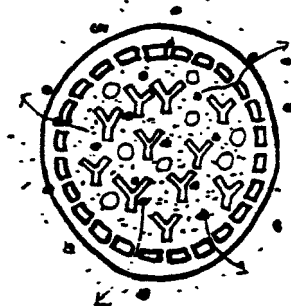
Bij mensen met een ontregelde darmflora en een verzwakt afweersysteem heeft *Candida* zich veelal ontwikkeld tot een kwaadaardige schim-

EEN ENERGETISCHE TIJDBOM?

Normale darmwand (dwarsdoorsnede)

Door *Candida albicans* kan de darmwand licht beschadigd raken; de anders zeer fijne membraan laat nu grotere moleculen door en neemt minder goed andere stoffen op.

Darmwand bij *Candida Albicans* ('leaky gut')

Voedingsstoffen

Candida Albicans

Normale darmflora

Gifstoffen en/of voedselallergenen

van

mel. Deze schimmel dringt organen en weefsel binnen en vermenigvuldigt zich daar.

Wanneer de schimmel de bloedbaan bereikt heeft en zich van daaruit uitzaait door het hele lichaam, spreekt men ook wel van *systemische candidiasis*. Veel mensen blijken aan deze aandoening te lijden. Steeds duidelijker wordt dat candidiasis als ziekte haast nooit op zichzelf staat, maar onderdeel uitmaakt van een complex van aandoeningen die tot een groot aantal lichamelijke en geestelijke klachten kunnen leiden. Candidiasis wordt dan ook wel een van de belangrijkste en meest ontkende ziekten van de tweede helft van de twintigste eeuw genoemd.

Diagnostiek en het lichaam

In de loop van de tijd is een aantal methoden ontwikkeld om systemische candidiasis aan te

tonen of op het spoor te komen. Tot voor kort werd bij het onderzoek gebruik gemaakt van een *Candida*-symptomenlijst (zie tabel 1).

Nieuwe laboratoriumtechnieken hebben het mogelijk gemaakt antistoffen tegen *Candida* in het bloed aan te tonen. De aanwezigheid daarvan levert het indirecte bewijs voor de aanwezigheid van deze schimmel. Een andere methode is schimmels visueel in het bloed op te sporen met behulp van een donkerveld-fasecontrastmicroscop. Verder zijn er nog niet-klinische methoden zoals de kinesiologicalische spiertest, elektro-acupunctuur en helderziende waarneming. Paul gebruikt de kinesiologicalische spiertest voor het lichamelijk onderzoek (zie Bres 153). Bertien herkent het energiepatroon van *Candida albicans* met behulp van helderziende waarneming.

Algemeen wordt aangenomen, dat emotionele spanningen en belasting van het lichaam met

PAUL KLEIN BRETELER / BERTIEN VAN WOELDEREN

Tabel 1. Symptomen en klachten bij systemische candidose.

Bevengheid	Slecht ademen
Buikpijn	Onaangename lichaamsgeur
Constipatie	Eczem tussenbenen
Diarree	Witte vlekjes op huid
Opgezetten buik	Kortademigheid
Gasvorming in buik	Brandend gevoel bij plassen
Vaginale jeuk	Verhuidingsplekken
Vaginale afscheiding	Druk bevoeren
Brandend gevoel in vagina	Water inhoofd
Endometrisis	Verminderd zicht
Menstruatiecrampen	Brandende of tinnende oren
Onregelmatige menstruatie	Vasthouden voeten
Premenstruele spanningen	Indigestie
Overvoelbaarheid	Brandend gevoel in buikopbouw
Impotentie	Blijven
Liddermatie	

medicijnen (antibiotica, corticosteroiden, de anticonceptiepil), verkeerde voeding en giftige stoffen een stressreactie van het lichaam uitlokken: verhoogde afgifte van de hormonen (nor-)adrenaline en cortisol door de bijniere, de stressorganen bij uitstek. Hierdoor wordt het lichaam gealarmeerd en gereedgemaakt voor een vecht- of vluchtreactie.

Als de stress lang aanhoudt probeert het lichaam zich eerst aan te passen, maar raakt uiteindelijk uitgeput. Deze uitputting leidt tot verminderde werking van organen als de bijniere en de pancreas. Hierdoor kunnen schommelingen in de bloedsuikerspiegel optreden, op zichzelf weer een bron van stress voor het lichaam. Bovendien ontstaan tekorten aan allerlei voedingsstoffen en raakt het afweersysteem verzwakt. Zo krijgt de schimmel *Candida albicans* de kans zich te ontwikkelen. Antibiotica zijn berucht, omdat zij de beschermende darmbacteriën doden en het afweersysteem verzwakken. Het is dan ook niet verwonderlijk dat veel mensen na een antibioticakuur merken, dat ze een Candida-infectie in bijvoorbeeld de mondholte of de vagina hebben.

Zodra *Candida* zich in de darmen heeft ontwikkeld, groeit ze door de darmwand heen en maakt deze doorlaatbaar voor grotere moleculen. Hierdoor kunnen giftige afvalstoffen die door *Candida* en door darmbacteriën worden geproduceerd, in het bloed terechtkomen. Deze afvalstoffen verzwakken het afweersysteem en veroorzaken in het lichaam de aanmaak van stoffen die op een krachtige manier het ontstaan van ontstekingen en allergieën bevorderen. Zowel ontstekingen als allergieën verzwakken op hun beurt verder het afweersysteem en creëren daardoor ruimte voor verdere groei van *Candida*. De schimmel verspreidt zich door het lichaam en dringt de organen binnen die daardoor minder goed gaan werken en kunnen gaan ontsteken. Een groot aantal klachten kan hiervan het gevolg zijn (tabel 1). Het einde van de dege-

EEN ENERGETISCHE TIJDBOM?

Een gezond afweersysteem: Lymphociet valt een kankercel aan

neratiespiraal wordt gevormd door diverse levensbedreigende ziekten en auto-immuunziekten, waarbij het afweersysteem zich tegen het lichaam keert.

Het aantal aandoeningen dat uiteindelijk uit candidiasis kan ontstaan is zo groot, omdat onderweg ook andere ziekteverwekkers in de degeneratiespiraal kunnen aanhaken, zoals virussen en bacteriën. Virusinfecties kunnen verantwoordelijk gesteld worden voor het ontstaan van het zogenoemde postviraal syndroom (PVS) met als kenmerkende symptomen grote vermoeidheid en spierzwakte. Bij ernstige verstoring van de darmflora kunnen goedaardige darmbacteriën ziekteverwekkend worden en een superinfectie veroorzaken. Ten slotte zijn er ook nog psychische factoren die bij candidiasis een rol spelen. Naast de emotionele oorzaken die aan het ziektebeeld ten grondslag liggen,

kunnen psychische aandoeningen ook in de loop van de degeneratiespiraal ontstaan. Een deel van deze klachten kan worden toegeschreven aan door Candida geproduceerde giftige afvalstoffen en aan specifieke eiwitten uit het voedsel die door de lekken in de darmwand in het bloed terechtkomen. Maar ook allergieën en door voedingstekorten veroorzaakte stofwisselingsstoornissen in met name de lever - het ontgiftingsorgaan bij uitstek - kunnen tot psychische aandoeningen leiden.

Wezen en persoonlijkheid

De grote overkoepelende vraag die elke auralizing beheerst is: wat is de doelstelling van iemands diepste wezen voor dit leven, en krijgt dit wezenlijk de kans om deze doelstellingen tot

PAUL KLEIN BRETELER / BERTIEN VAN WOELDEREN

uitdrukking te brengen? De vraag heeft derhalve betrekking op de relatie tussen het wezen van iemand en diens persoonlijkheid, die via het lichaam in het dagelijkse doen en laten tot uitdrukking wordt gebracht.

De hedendaagse psychologie richt zich vooral op de persoonlijkheid, en geeft ruimschoots aan wat hiermee mis kan zijn. Aan het wezenlijke van iemand, dat deel dat van het éne leven over de brug van dood en tijdloosheid in het volgende stapt, wordt heel wat minder aandacht besteed, alhoewel hypno- en regressietherapeuten deze weg wél zijn ingeslagen.

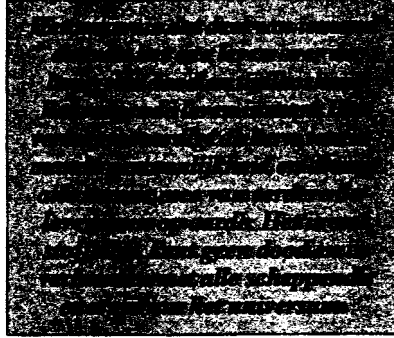
Veel mensen geven grif toe dat ze veel meer mogelijkheden (het wezenlijke) in zich herbergen dan ze in het dagelijks leven tot uitdrukking brengen. Er zijn mensen die weten of voelen dat ze regelmatig afwezig zijn en ten slotte mensen die we als wezenloos ervaren. Al deze 'waarnemingen' geven iets aan over de relatie tussen iemands wezen en diens persoonlijkheid.

De weg die een wezen aflegt tijdens een aards leven en zelfs tussen verschillende levens in, is vaak gecompliceerd. Er kan dusdanig veel verarring ontstaan dat men het gevoel krijgt niet meer te weten wie men is. De integratie wezenpersoonlijkheid raakt verstoord, en in deze verstoorde relatie schuilt een van de oorzaken van ziekten, psychisch en/of lichamelijk.

Candidiasis is het eindresultaat van zo'n verstoorde 'relatie'. Zij kan worden omschreven als een incarnatieprobleem, waarbij de wil of zin van het wezen om zich (weer) met een lichaam te verbinden maar gedeeltelijk aanwezig is. Waarom en hoe?

Emoties en chakra's

Tijdens de zesde orthomoleculaire informatiedag op 3 oktober 1992 in Utrecht maakte de schimmeldeskundige dr. KAMSTEEG melding

van het schijnbaar onverklaarbare verschijnsel, dat een aantal van zijn patiënten tijdens de Golfoorlog een sterke lichamelijke terugval en heropleving van Candida vertoonde. Op grond van deze ervaring sprak hij het vermoeden uit, dat candidiasis wel eens een belangrijke psychische oorzaak zou kunnen hebben. Onzes inziens heeft hij gelijk, en om dit te begrijpen kunnen begrippen

als chakra's en astrale energie ons een stukje verder helpen.

Het woord *chakra* stamt uit de oudste Indiase literatuur, en betekent letterlijk 'wiel'. Chakra's kunnen helderziend worden waargenomen als draaikolken in het fijnstoffelijk lichaam. In de chakra's vindt voortdurend uitwisseling van energie met de buitenwereld plaats. Wetenschappelijke experimenten hebben sterke aanwijzingen opgeleverd, dat de chakra's door energiekanaaltjes (meridianen) met het zenuwstelsel zijn verbonden en via deze weg de organen van ons lichaam kunnen beïnvloeden.

De zeven chakra's liggen langs de wervelkomom op een denkbeeldige lijn die vanaf de schedel tot aan het stuitje loopt. Evenals de organen in ons lichaam samenwerken, zijn ook de chakra's onderling met elkaar verbonden en wisselen voortdurend energie met elkaar uit.

Ervaringen die we tijdens ons leven opdoen gaan altijd gepaard met gevoelens. Of het buiten bijvoorbeeld koud is of warm: we beleven er iets aan. Het voedsel dat we in ons lichaam bin-

EEN ENERGETISCHE TIJDBOM?

nen krijgen wordt verteerd in ons spijsverteringsstelsel. Op soortgelijke manier is ons tweede chakra het verteringsorgaan van wat we ervaringsgewijs binnen krijgen. Het tweede chakra ligt dan ook vlak onder de navel en is verbonden met de darmen. Het is om deze reden dat emotionele problemen vaak hun weerslag vinden in darmklachten: het niet verteerde emotionele wordt fysiek voelbaar.

Het eerste chakra is gelegen in het gebied van de bekkenbodem, waar onder andere de ingang of uitgang van onze geslachtsorganen gelegen is. Het eerste chakra is betrokken bij onze seksualiteit, en is tevens een belangrijk ervaringsgebied van de basisgevoelens in ieders leven, zoals (on)veiligheid en (on)zekerheid.

Het eerste basisinstinct van ieder levend wezen is *overleven*. De wijze waarop dit instinct geactiveerd wordt of niet, bepaalt hoe veilig we ons voelen. Mensen die in hun vroege levensjaren veel angst hebben gevoeld, verkrampen doorgaans in hun bekkenbodemspieren. Vaak wordt de natuurlijke buikademhaling vervangen door de wat stresserig aandoende borstademhaling. Ons wezen, welks aard creatief en scheppend is, trekt zich terug omdat angst verlamt en samenknijpt en geen ruimte voor creativiteit laat.

De vitale levensenergie trekt zich daarmee terug uit de buikstreek, met name uit de onderste twee chakra's.

Een angstig mens is tevens een onzeker mens. Met angst is slecht te leven op aarde. Angst is een naar binnen trekkende energie, waarmee vluchten, weglopen en het zich verstoppen geassocieerd zijn. Angst vraagt om bescherming en hier doet vaak astrale energie haar intrede in het menselijk lichaam.

Astrale energie

Helderziend zijn er aan een mens verscheidene 'lichamen' waar te nemen. Een daarvan is het

Aan het wezenlijke van iemand, dat van het ene leven over de brug van de dood in het volgende stapt, wordt minder aandacht besteed.

astrale lichaam, dat aan de vorming van het fysieke lichaam voorafgaat. Het astrale lichaam wordt vooral 's nachts beleefd als ons droomli-

PAUL KLEIN BRETELER / BERTIEN VAN WOELDEREN

chaam. Het lijkt op ons fysieke lichaam, maar kan ook afwijkingen daarvan vertonen. Veel mensen die bijvoorbeeld een bril dragen, doen dat in hun dromen niet. Ook voor veel gehandicapten geldt dat ze zichzelf in hun dromen als niet-gehandicapt ervaren.

Het lijkt erop alsof we kind van twee werelden zijn. Overdag beleven we het meest intens onze fysieke wereld. 's Nachts echter trekt ons astrale lichaam met medeneming van een deel van de aura naar de astrale wereld. Ons lichaam krijgt

dan kans zich te begeven in de grote uitademing, het loslaten en verwerken van alles wat het overdag meemaakte, om zo nieuwe energie op te doen voor de volgende dag. Soms vangt het repercuussies van onze astrale belevingen op, die we door middel van onwillekeurige spierbewegingen kunnen voelen.

De astrale werelden zijn opgebouwd uit onze collectieve gedachten en worden erdoor in stand gehouden. Het zijn tevens de werelden waarheen onze doden gaan en vertoeven, werelden waarin ze tijdens hun leven sterk geloofden (zoals een hel of hemel) en van waaruit sommigen blijven opereren om de levende mens een handje te helpen. Belangrijke astrale werelden zijn voortgekomen uit diverse religies, omdat het collectieve element met zijn regels over goed en kwaad van generatie tot generatie wordt doorgegeven, inclusief de voorstelling van hemels en nirwana's.

Voor iedere mens is er derhalve een astrale wereld die bij hem past, en waarin hij zich thuisvoelt. Angstige mensen hebben vooral behoefte aan veiligheid. Wanneer zij die op aarde niet kunnen vinden, hebben zij de neiging astrale contacten die hun vooral bescherming kunnen bieden te zoeken en te onderhouden. Is zo'n mens aan een bepaalde religie gebonden, dan

trekt hij naar de astrale wereld die correspondeert met zijn geloof. Daar vindt hij 'geloofsgenoten' die hem graag met raad en daad bijstaan, maar dit dan wel vanuit hun religieuze standpunt.

Angst en religie

Een kenmerk van de angstige mens is, dat het wezenlijke zich gedeeltelijk terugtrekt uit het lichaam. Hierdoor ontstaat ruimte in het fijnstoffelijke lichaam dat aura wordt genoemd. Deze ruimte kan worden ingenomen door een beschermende energie die in de astrale wereld wordt opgedaan. De beschermende energie wordt in sommige religies met 'beschermengel' aangeduid.

Sommige van deze beschermers kunnen opdringerig van karakter zijn en veroveren zich een permanente plaats in de aura. Andere tonen meer respect door buiten de aura te blijven en op deze manier de mens op aarde bij te staan. Iedere keer wanneer er sprake is van angst, treedt de beschermende energie automatisch naar voren en oefent haar beschermfunctie uit. Meestal plaatst de beschermende energie zich als het ware tussen de mens en zijn emoties en 'helpt' zijn gevoelens niet te ervaren. Dit kan hem veiligheid bieden, maar het ontnemt de mens ook de mogelijkheid zich te uiten en zich bewust te worden van zijn levensangst.

De werking van de beschermende energieën kan worden verklaard uit de normen en waarden van de religies waaruit zij voortkomen. Veel westerse religies bevatten elementen die sterke emoties (woede, jaloezie) als ongewenst en zelfs zondig beschouwen. Dit geldt zeker ook ten aanzien van seksualiteit. Het aardse leven werd en wordt doorgaans afgeschilderd als een lijdensweg, die afgelegd moet worden om een

*Het aardse leven wordt
doorgaans afgeschilderd als
een lijdensweg, die afgelegd
moet worden om een beter
hiernamaals te verdienen*

EEN ENERGETISCHE TIJDBOM?

beter hiernamaals te verdienen. Dit beeld wordt veelal ook door ouderen op kinderen overgedragen, waardoor zij zijn opgezadeld met een onbewuste angst voor het leven. Dit helpt niet het aardse leven te zien als iets dat intens beleefd kan worden, met verdriet en pijn, maar ook met veel blijdschap en genot. Veel westerse religies zijn de verkeerde weg ingeslagen door de mens een hemel in het vooruitzicht te stellen. Beter hadden zij kunnen leren met liefde en respect die hemel hier en nu in een lichaam te creëren, door te accepteren wie we zijn op weg naar beter.

Uit veel auraleringen is naar voren gekomen dat een persoon die deze astrale, religieus getinte energie van een ander in zijn aura meedraagt, in aardse termen aan candidiasis lijdt. In deze gevallen heeft de energie een plek gevonden in de lichaamscellen. Geïncorporeerde astraalenergie van anderen is lichamelijk ziekmakend, en een belangrijke oorzaak van candidiasis.

Candida en vorige levens

In het Westen zijn we niet vertrouwd met de gedachte meermaals een aards leven te kunnen meemaken in een stoffelijk lichaam. Tochervaart meer dan één derde van de wereldbevolking reïncarnatie als een vanzelfsprekendheid. Onze geschiedenis lijkt een aaneenschakeling van oorlog, geweld en ziekten te zijn. Tijdens veel auraleringen is gebleken, hoe mensen tijdens één of meer vorige levens afschuwelijke ervaringen hebben opgedaan. Vooral geweld, martelingen, heksenverbrandingen en grote, snel om zich heen grijpende pestepidemieën lijken tot veel onbegrip en grote angst te hebben geleid. Veel mensen hebben deze nare ervaringen niet goed kunnen verwerken. Sommige hoopten nooit meer terug te hoeven komen, andere konden maar gedeeltelijk begrijpen waarom ze dit hadden meegemaakt. Als dan de reis

naar het aardse toch weer aanvangt, komen alle oude angsten voor het aardse bestaan weer naar boven.

In het geval van candidiasis lijkt het wezen zich bij voorbaat in te dekken tegen de mogelijke gevaren met de reeds beschreven astrale, religieus getinte beschermenergie van anderen. Oude, niet-verwerkte en vaak niet-herkende angsten die in vorige levens zijn opgedaan, kunnen daarom een belangrijke oorzaak van het ziektebeeld candidiasis zijn.

Omvang van candidiasis

Er bestaat weinig inzicht in het aantal mensen met candidiasis in Nederland. Sommige schatten het aantal slachtoffers van candidiasis wereldwijd in de miljoenen en mogelijk zelfs in de tientallen miljoenen. In de Verenigde Staten zouden twee van de drie mensen met chronische gezondheidsklachten aan systemische candidiasis lijden. Bij ongeveer 30% van de gezonde personen in Duitsland zouden gistachtige schimmels, vooral *Candida albicans*, kunnen worden aangetoond.

Een oorzaak van het grote aantal personen met candidiasis kan zijn dat, naarmate er meer over bekend wordt, steeds meer mensen zich in het bijbehorende klachtenpatroon gaan herkennen en zich in het alternatieve geneeskundige circuit laten onderzoeken. Een andere oorzaak is ongetwijfeld, dat volgens de wet van de aantrekkingskracht van gelijksoortige energieën de therapeut die zich met candidiasis bezighoudt juist die mensen aantrekt die aan deze ziekte lijden. Het Candida-infectiepercentage van bijna 70% hoeft daarom niet representatief voor de Nederlandse bevolking te zijn. Wel geeft het aanleiding voor de veronderstelling, dat een groot deel van het Nederlandse volk met deze schimmel geïnfecteerd is en dat systemische candidiasis een ernstig probleem voor de volksgezond-

PAUL KLEIN BRETELER / BERTIEN VAN WOELDEREN

Tabel 2: Oorzaken van candidiasis bij 150 mannen en vrouwen

Aantal onderzocht	Aantal met Candida	Oorzaken Candidiasis		
		aangeboren	na pilgebruik	na antibiotica/hypoglykemie
55 mannen	40%	36%	—	64%
95 vrouwen	92%	24%	20%	56%

heid vormt. Een opmerkelijke uitkomst is het grote aantal mannen (35%) en vrouwen (25%) dat met de Candida-schimmel zou zijn geboren. Dit verschijnsel lijkt een belangrijke oorzaak van infectie met Candida te zijn en het syndroom dat daarmee samenhangt. Aangeboren infectieziekten zijn niet onbekend. Van geslachtsziekten tijdens de zwangerschap weten we, dat ze tot besmetting van de foetus kunnen leiden. In Derde Wereld-landen kan de kans op overdracht van het AIDS-virus van moeder op kind tijdens de zwangerschap, bij de geboorte of via de moedermelk oplopen tot 65%. In het Westen wordt die kans beduidend lager ingeschat, tot meer dan 20%.

Aangeboren Candida betekent, dat de moeders van deze patiënten draagster waren van Candida en de foetus tijdens de zwangerschap of bij de geboorte hebben besmet. Om inzicht te krijgen in de omvang van aangeboren Candida, werd een aantal moeders met candidiasis toestemming gevraagd om hun kinderen te testen. Veertien moeders werkten aan dit onderzoekje mee. Van de in totaal 32 kinderen in de leeftijd tot 10 jaar die met behulp van de kinesologische spiertest werden onderzocht, bleken er 29 (90%!) met Candida geboren te zijn. Dit onthutend hoge percentage hoeft niet representatief voor de Nederlandse bevolking te zijn. Verondersteld mag worden, dat juist die moeders aan het onderzoekje meewerkten, die intuïtief al het vermoeden hadden dat hun kind aan candidiasis leed. Zonder uitzondering hadden deze kinderen

klachten die op voedselallergie waren terug te voeren. Bovendien waren er kinderen met astma, bronchitis, voortdurende verkoudheid en grote bevattelijkheid voor griep. Opmerkelijk was, dat deze aandoeningen verdwenen zodra het afweersysteem verbeterd en Candida bestreden was. De meeste ouders rapporteerden bovendien dat hun kinderen aanmerkelijk rustiger en energiever werden.

Vrouwen en candida

Veel artsen en therapeuten kennen het verschijnsel, dat meer vrouwen dan mannen aan candidiasis lijken te lijden. Ook is het opvallend, dat veel vrouwen 'spontaan' een vaginale schimmelexplosie kunnen ontwikkelen met lastige symptomen als jeuk en verhoogde geur en afscheiding. Mannen lijken schimmel op hun penis slechts te ontwikkelen als gevolg van seksueel verkeer, en vrijwel nooit als gevolg van een 'spontane' ontwikkeling van binnenuit. Een fysieke verklaring voor dit verschil is, dat een vagina net als andere lichaamsholten een geschikte ruimte biedt aan een schimmel om zich erin te nestelen. Bij veel vrouwen komen daarvoor schimmels in geringe mate regelmatig in de vagina voor, zonder dat er klachten door ontstaan.

Het is de ervaring van Bertien, dat een vaginale schimmelexplosie in veel gevallen duidelijk aanwijsbare psychische achtergronden heeft en

EEN ENERGETISCHE TIJDBOM?

Tabel 3: Ontwikkeling van klachten tussen het twintigste en veertigste jaar van 30 personen die met Candida zijn geboren.

<i>Klacht</i>	<i>Frequentie</i>
Ernstige vermoeidheid	90%
Ernstige psychische klachten/fobieën	35%
Rugklachten	60%
Goedaardige gezwellen	15%
Kwaadaardige gezwellen	20%
Eczeem	15%
Ernstige allergieën	10%
Ernstige ontstekingen	10%
Neurooperaties	10%

zich onafhankelijk van eventuele astrale beschermenergie kan ontwikkelen. De oorzaak moet gezocht worden in de rol die de vrouw in onze samenleving is (of was) toebedeeld, en de mate van zelfbeschikking die zij over haar eigen lichaam heeft gekregen.

De laatste jaren wordt pas in volle omvang duidelijk hoe schrikbarend veel vrouwen het slachtoffer van incest, verkrachting en seksuele intimidatie zijn. De daders zijn in vrijwel alle gevallen mannen, die ongetwijfeld op hun beurt het slachtoffer zijn van onwetende ouders en een vreemd beeld hebben ontwikkeld van hoe een echte man zou moeten zijn. Het begrip 'respect voor andermans lichaam' lijkt uit hun seksuele woordenboek te zijn geschrapt en plaats te hebben gemaakt voor het woord 'frustratie'. Naast mogelijke herinneringen uit vorige levens over verkrachtingen en geweld, is het voor een vrouw een angstige gedachte dat een man haar lichaam ongewild kan binnendringen. Daarnaast heeft de vrouw in onze westerse cultuur afgeleerd (of niet aangeleerd) haar lichaam als een bezit van zichzelf te zien, waarover zij, en

In de chakra's vindt voortdurend uitwisseling van energie met de buitenwereld plaats.

zij alleen, het beschikkingsrecht heeft. Zij heeft daarmee tevens afgeleerd naar de taal van haar lichaam te luisteren. Wat zij daarentegen helaas vaak heeft aangeleerd, is dat zij hem alleen door middel van seksualiteit - in de zin van het beschikbaar houden van haar lichaam voor de man - thuis kan houden en aan zich kan binden. Veel mannen hebben de neiging om niet onderkende emoties, bijvoorbeeld ergernis over het werk, om te zetten in behoefte aan seks. Wanneer zo'n man seksueel contact met zijn vrouw heeft, ontdoet hij zich als het ware via zijn zaadlozing van zijn negatieve gevoelens. In dit geval

PAUL KLEIN BRETILER / BERTIEN VAN WOELDEREN

wordt - hoe cru het ook moge klinken - de vrouw onbewust als vuilnisbak gebruikt voor zijn niet-verwerkte of niet-herkende emoties. Het is niet verwonderlijk dat veel vrouwen binnen een relatie op den duur een afkeer van seksueel verkeer krijgen. Elke keer dat een vrouw tegen haar zin seksualiteit toelaat omdat haar partner er behoefte aan heeft, pleegt ze verraad aan haar eigen lichaam. Het slikken van de pil 'omdat hij er met condoom niets aan vindt' maakt het verraad nog groter omdat ze het seksueel misbruik van haar lichaam daarmee als het ware legaliseert. De ontwikkeling van een vaginale schimmel kan in dergelijke gevallen een niet mis te verstaan signaal zijn.

Behandeling van candida

Een gezonde en vitale mens met een psychisch gezonde levensinstelling is in staat de ontwikkeling van *Candida albicans* te voorkomen dan wel te beperken. Infectie met een schimmel tijdens het verblijf in de baarmoeder of gedurende de latere levensfase is daarom slechts één van de oorzaken die tot candidiasis leiden. Misschien wel de belangrijkste oorzaken zijn een ongezonde levenswijze en weggestopte emoties die de vitaliteit van het wezen en het fysieke lichaam ondermijnen. De behandeling dient op deze inzichten te worden afgestemd.

Centraal in de bestrijding van candidiasis staat de orthomoleculaire therapie ('de juiste voedingsstoffen in de juiste hoeveelheden'). Een goed vitamine/mineralencomplex met aanvullend vitamine C en eventueel zink, koper, calcium en magnesium is meestal noodzakelijk voor aanvulling van de voedingstekorten en heropbouw van het afweersysteem. Daarnaast zijn specifieke Candida-preparaten noodzakelijk die meestal gebaseerd zijn op caprylzuur, boterzuur en darmbacteriën. De werking van deze middelen berust op herstel van de darm-

flora en de darmslijmlaag, en aantasting van de schimmel. Het door bijen gemaakte propolis is een natuurlijk antibioticum dat op krachtige wijze het afweersysteem stimuleert en de met candidiasis gepaard gaande ontstekingen geneest. Bovendien heeft propolis een belangrijke energetische werking door de aura (het 'huis' van de mens) schoon te maken, net zoals bijen er hun korf mee schoonhouden. Vooral mensen voor wie angst en daarmee verbonden astrale beschermenergie een belangrijke oorzaak van candidiasis zijn, kunnen op termijn veel baat bij dit middel hebben.

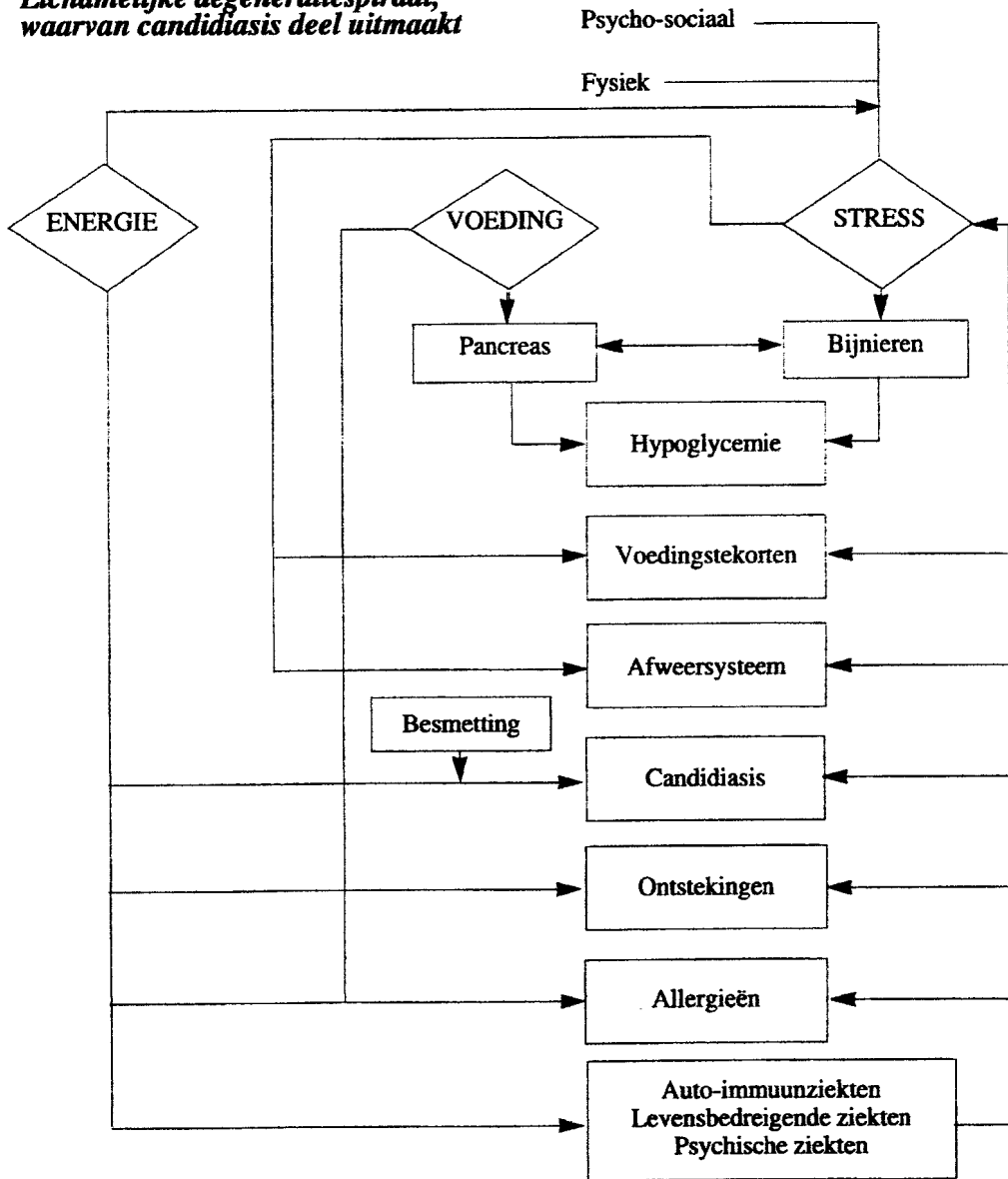
Hetzelfde geldt voor homeopatische verdunningen van de Candidaschimmel (nosoden). De kracht van deze middelen is gelegen in het feit, dat ze zowel op het fysieke als op het energetische lichaam inwerken. Daardoor wordt niet alleen de schimmel zelf bestreden, maar ook de energie die aan de schimmelinfectie ten grondslag ligt.

De therapie dient te worden ondersteund door een dieet. In het algemeen dienen alle voedingsmiddelen gemeden te worden die belastend zijn voor de bloedsuikerspiegel (suikers), die als voedsel dienen voor de Candidaschimmel (suikers, gist) en voeding die moeilijk verdragen wordt of waarvoor men allergisch is. Een dergelijk dieet dient door een deskundige te worden samengesteld en levert een goede basis voor de orthomoleculaire en homeopatische middelen om hun werk te doen.

Het gebruik van de anticonceptiepil, antibiotica en andere geneesmiddelen dient zoveel mogelijk te worden vermeden. Verder kan een onderzoek naar een mogelijke vergiftiging met toxische stoffen belangrijk zijn. Vooral amalgaam in gebitsvullingen begint steeds beruchter te worden als verzwakker van het afweersysteem en veroorzaker van allergieën.

Soms kan het nodig zijn om door middel van een healing de aura en chakra's te ontdoen van Candida-energie. Vaker echter lijkt het nodig de

**Lichamelijke degeneratiespiraal,
waarvan candidiasis deel uitmaakt**

PAUL KLEIN BRETELER / BERTIEN VAN WOELDEREN

persoon bewust te maken van zijn angstgevoelens en de neiging te 'vluchten' voor wat het dagelijks leven te bieden heeft. Deze weg naar bewustwording kan een ingrijpend proces zijn waarbij veel emoties en angsten worden losgelaten.

Discussie

Het lijkt erop, dat het ziektebeeld candidiasis de laatste halve eeuw een probleem is geworden. De vraag rijst, of *Candida* vroeger minder voorkwam of dat we het nu beter kunnen aantonen. Het laatste is zeker waar, maar over het eerste bestaat onduidelijkheid.

Aangenomen mag worden, dat de westerse mens sinds de Tweede Wereldoorlog in toenemende mate lichamelijk is belast met ongezonde zaken als geraffineerd, vaak bestraald voedsel vol additieven, met chemische stoffen, met te pas en te onpas toegediende antibiotica en met de anticonceptiepil. Bij veel mensen is bovendien de vitaliteit ondermijnd door normen en angsten die als een last worden meegetorst. Al deze ontwikkelingen hebben een uitstekende voedingsbodem voor *Candida* geschapen.

Bestond *Candida* dan vroeger niet? Die vraag is moeilijk te beantwoorden.

Waarschijnlijk kwamen *Candida*-infecties in vroegere tijden ook voor, zeker in gebieden en tijden met voedselschaarste en ondervoeding. En vroeger gingen mensen misschien wel sterker gebukt onder normen en angsten dan nu.

Hoge kindersterfte was vroeger echter heel gewoon, en 'lastige' symptomen als vaginale afscheiding vielen waarschijnlijk in het niet bij ernstige ziekten als de pest die tijdens de middeleeuwen meer dan één derde van de westerse bevolking wegvaagde.

De westerse mens leeft aanzienlijk langer en is aanzienlijk gezonder dan in vroeger tijden. Nu openbaren zich nieuwe ziekten, zoals candidia-

sis. Vergeleken met de ziekten die vroeger de mensheid in het Westen en thans op andere continenten teisteren zou dit bijna een luxeziekte genoemd kunnen worden. Zowel in reguliere als in alternatief geneeskundige kringen bestaat de neiging de schimmel uit alle macht te bestrijden met een grote hoeveelheid leefvoorschriften en een grote hoeveelheid medicijnen. Het risico is daarbij aanwezig, dat de oude microbiologische benadering 'één infectieziekte, één verwekker' van stal wordt gehaald. *Candida* is echter een natuurlijke bewoner van ons lichaam, en kan daarom nooit worden uitgeroeid. Bij systemische candidiasis dient de vraag te worden gesteld, waarom de schimmel zich explosief heeft kunnen ontwikkelen. Deze vraag is van belang zowel voor het individu als uit een oogpunt van volksgezondheid.

Evenals iedere andere ziekte heeft candidiasis een boodschap die zicht kan geven op mogelijke verstoringen van het evenwicht in het (fijn)stoffelijk lichaam en de psyche. De behandeling van het ziektebeeld dient op deze inzichten gestoeld te worden. *Candida albicans* stelt de medische wetenschap voor een nieuwe uitdaging en geeft, mits de boodschap goed wordt begrepen, nieuwe richtingen aan waarlangs de samenleving en de geneeskunde zich kunnen ontwikkelen. Bovendien biedt zij de individuele mens de kans zich bewust te worden van leefpatronen die gebaseerd zijn op normen en angsten, en wijst zij de weg naar nieuwe vitaliteit.

Over de auteurs:

Paul Klein Breteler heeft een particuliere praktijk in homeopathische en orthomoleculaire geneeswijzen en het lezen en helen van aura's en chakra's.

Bertien van Woelderren heeft een particuliere praktijk in het lezen en helen van aura's en chakra's en het geven van therapeutische begeleiding. Zij is tevens als docente verbonden aan het Centrum voor Intuïtieve en Creatieve Ontwikkeling in Utrecht.

EEN ENERGETISCHE TIJDBOM?

Literatuur

1. Atkins R.C. (1991): *Candida albicans, een groeiende epidemie*. Orthomoleculair 9(4), 172-176.
2. Hauss R. (1990): *Darmflora en Candida albicans*. Orthomoleculair 8(6), 263-266.
3. Kamsteeg J. (1990): *Schimmelallergie*. Orthomoleculair 8(6), 247-253.
4. Kamsteeg J. (1991): *Schimmelallergie*. Orthomoleculair 9(1), 30-37.
5. Klein Breterel P.H.M. (1992): *Energie meten met de spiertest*. Bres 153, 13-22.
6. Neesby T. (1991): *De gunstige werking van boterzuur op de menselijke gezondheid*. Orthomol. Koer. 6(5), 37-40.
7. Neesby T. (1991): *Feiten omtrent caprylzuur*. Orthomol. Koer. 6(6), 32-34.
8. Nieuwenhuis R.A. (1987): *Candidiasis*. Orthomol. Koer. 1(4), 2-7.
9. Nieuwenhuis R.A. (1989): *Systemische Candidiasis*. Orthomol. Koer. 4(5), 5-9.
10. Plummer N. (1992): *Onderzoek naar de behandeling van spruw en Candida-infecties*. Orthomol. Koer. 7(4), 14-18.
11. Schuitemaker G.E. en D.J. van Brummen (1986*): *Candida albicans, een opkomend gevaar*. Orthomoleculair 4(2), 23-28.
12. Schuitemaker G.E. (1986*): *Relatie tussen allergieën, hypoglykemie en Candida*. Orthomoleculair 4(5), 12-13.
13. Vos R. de (1990): *Ki meten*. Bres 142, 88-97.
14. Vroon P. (1993): *Vaccin*. De Volkskrant 26 juni 1993.
15. Woelderens Bertien van (1985): *De kunst van het hallo zeggen*. Bres 111, 2-12.
16. Woelderens Bertien van (1985): *Man, vrouw en karma*. Bres 113, 53-60.
17. Woelderens Bertien van (1991): *Helderziendheid kritisch bekeken*. Bres 142, 88-97.